

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 21199/2023
17.04.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужила АА и ББ, обе из ..., чији је пуномоћник др Немања Алексић, адвокат из ..., против туженог ВВ из ..., чији је пуномоћник Драган Ивановић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1835/22 од 19.04.2023. године, у седници одржаној 17.04.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 1835/22 од 19.04.2023. године у преиначујућем делу става првог изреке и у ставу другом изреке, тако што се **ОДБИЈА** жалба тужила, као неоснована, и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Бачкој Паланци П 365/18 од 11.05.2022. године у ставу петом изреке и одбија захтев тужила за накнаду трошкова другостепеног поступка.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија туженог изјављена против потврђујућег дела става првог изреке пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1835/22 од 19.04.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бачкој Паланци П 365/18 од 11.05.2022. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужила. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужили АА на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због смрти блиског лица – сина исплати износ од 780.000,00 динара, као и да јој на име накнаде материјалне штете за уобичајене трошкове сахране исплати износ од 500.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 11.05.2022. године, као дана пресуђења, до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужили ББ на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због смрти блиског лица – брата исплати износ од 475.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 11.05.2022. године, као дана пресуђења, до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужилама на име накнаде трошкова поступка исплати износ од 692.000,00 динара са законском

затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате. Ставом петим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле АА за накнаду нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због смрти блиског лица – сина у делу преко досуђених 780.000,00 динара, до тражених 1.500.000,00 динара, као и тужбени захтев тужиле ББ за накнаду нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због смрти блиског лица – брата у делу преко досуђених 475.000,00 динара, до тражених 1.500.000,00 динара, све са законском затезном каматом на те разлике износа.

Апелациони суд у Новом Саду је, пресудом Гж 1835/22 од 19.04.2023. године, ставом првим изреке, делимично усвојио жалбу тужиле и жалбу туженог и пресуду Основног суда у Бачкој Паланци П 365/18 од 11.05.2022. године преиначио у побијаном одбијајућем делу из става петог изреке тако што је обавезао туженог да тужиле АА на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због смрти блиског лица – сина поред досуђеног исплати још износ од 720.000,00 динара са затезном каматом од 11.05.2022. године до исплате а да тужиле ББ на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због смрти блиског лица – брата поред досуђеног износа исплати још износ од 1.025.000,00 динара, са затезном каматом од 11.05.2022. године до исплате; преиначена је одлука о трошковима поступка из става четвртог изреке тако што је обавеза туженог да тужилама накнади трошкове парничног поступка снижена на износ од 546.000,00 динара са затезном каматом на тај износ од дана извршности до исплате а у преосталом побијаном, а непреиначеном делу из става првог, другог и трећег изреке првостепена пресуда је потврђена а жалбе тужиле и туженог одбијене. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужилама накнади трошкове жалбеног поступка у износу 137.550,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући побијану пресуду у преиначујућем делу, на основу 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23), Врховни суд је нашао да ревизија у том делу основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности. Не постоји ни битна повреда одредаба парничног поступка из тачке 10. исте законске одредбе, нити су пред другостепеним судом учиње небитне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, 02.03.2002. године, око 00,30 – 01,00 часова у ..., испред ... „...“ тужени је лишио живота ГГ, сина тужиле АА и брата тужиле ББ. Пресудом Вишег суда у Новом Саду К 56/17 од 05.01.2018. године (правноснажна 22.05.2018. године) тужени је оглашен кривим за кривично дело убиства из члана 113. Кривичног законика и изречена му је казна затвора у трајању од 10 година. Породица ГГ је исте ноћи сазнала да је ГГ настрадао, али није сазнала и за начин на који се то десило. По месту у коме живе се пронела прича да је ГГ убио тужени а полиција је породицу уверавала да је ГГ страдао тако што га је НН учинилац ударио колима док је стопирао на путу ка кући. Полиција је поднела кривичну пријаву против НН лица за кривично дело угрожавање јавног саобраћаја и непружања помоћи

лицу повређеном у саобраћајној незгоди. Тужиле су водиле парницу против Удружења осигуравајућих организација Србије и Црне Горе ради накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због смрти блиског лица, па им је по правноснажној пресуди донетој 15.12.2004. године, по том основу исплаћен износ од по 210.000,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења. У том поступку, суд је оценио да правична накнада за душевне болове због смрти блиског лица износи 300.000,00 динара, али је овај износ умањен за 30%, колико је по оцени тог суда био допринос покојног ГГ насталој штети. Тужилца ББ је у тренутку убиства њеног брата живела са њим и родитељима у заједничком домаћинству.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да правична накнада нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због смрти блиског лица за мајку АА у тренутку пресуђења износи 1.200.000,00 динара и за сестру ББ 1.000.000,00 динара, а да је у време извршене исплате та накнада износила 600.000,00 динара за тужилу АА, односно 400.000,00 динара за тужилу ББ. У накнаду се морају урачунати износи исплаћени тужilhaма на име накнаде нематеријалне штете од стране Удружења осигуравајућих организација Србије и Црне Горе. Имајући у виду процењену правичну накнаду у тренутку исплате и исплаћене износе, следи да је тужилца АА делимично намирена исплаћеним износом што процентуално исказано представља 35% а тужилца ББ са 52%. Довођењем у однос неисплаћеног процента са процењеном накнадом у тренутку пресуђења у овом поступку, тужilhaма су досуђени износи из изреке првостепене пресуде, док је у преосталом делу тужбени захтев тужилца одбијен и то за износ од 720.000,00 динара у односу на тужилу АА, односно за 1.025.000,00 динара у односу на тужилу ББ.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду у преиначеном одбијајућем делу и досудио тужilhaма износе чију исплату је првостепени суд одбио, налазећи да је првостепени суд погрешно применио одредбу члана 200. Закона о облигационим односима, да правична накнада за сваку од тужилца износи по 1.500.000,00 динара, те да не треба узети у обзир износе исплаћене по пресуди донетој против Удружења осигуравајућих организација Србије и Црне Горе, будући да се ради о исплати недугованог.

Врховни суд налази да побијаном одлуком, у преиначујућем делу, погрешно примењено материјално право, на шта се основано указује ревизијом.

Према одредби члана 200. Закона о облигационим односима, за претрпљене физичке болове, за претрпљене душевне болове због умањења животне активности, наружености, повреде угледа, части, слободе и права личности, смрти блиског лица као и за страх суд ће, ако нађе да околности случаја, а нарочито јачина болова и страха и њихово трајање оправдава, досудити правичну новчану накнаду, независно од накнаде материјалне штете као и у њеном одсуству (став 1.); приликом одлучивања о захтеву за накнаду нематеријалне штете, као и о висини њене накнаде, суд ће водити рачуна о значају повређеног добра и циљ коме служи та накнада, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом.

Према члану 201. истог закона, у случају смрти неког лица, суд може досудити члановима његове уже породице (брачни друг, деца и родитељи) правичну новчану

накнаду за њихове душевне болове (став 1.); таква накнада може се досудити и браћи и сестрама ако је између њих и умрлог постојала трајнија заједница живота (став 2.).

Чланом 185. став 1. Закона о облигационим односима, прописано је да је одговорно лице дужно успоставити стање које је било пре него што је штета настала.

Напред цитираном одредбом формулисано је начело одштетног права да накнада штете не може бити већа од настале штете. Ово начело, примењено у спору по захтеву тужила, подразумева урачунавање у правичну накнаду за душевне болове које су тужиле претрпеле услед смрти сина, односно брата, износа исплаћених тужилама по истом основу, како је то правилно закључио првостепени суд. Такође, правилно је првостепени суд применио одредбу члана 200. став 1. Закона о облигационим односима опредељујући висину правичне накнаде за претрпљене душевне болове у тренутку пресуђења.

Из изнетих разлога, одлучено је као у ставу првом изреке на основу члана 416. став 1. ЗПП.

Испитујући дозвољеност ревизије у потврђујућем делу, применом члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија туженог у том делу није дозвољена.

Према члану 403. став 3. ЗПП, ревизија није дозвољена у имовинско-правним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе. Имајући у виду да су тужиле обични супарничари и да се вредност предмета спора за дозвољеност ревизије цени према свакој тужили понаособ, што је 780.000,00 динара, односно 475.000,00 динара, следи да вредност предмета спора у побијаном делу не прелази износ од 40.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Из изнетих разлога, Врховни суд је нашао да ревизија у овом делу није дозвољена па је на основу члана 413. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић